

ІНКЛЮЗІЯ У ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Інваліди як соціально та професійно найуразливіша категорія населення потребують особливого підходу у виборі професії, побудові професійної кар'єри, підвищення конкурентоспроможності на ринку праці. За даними статистики у Запорізькій області кількість інвалідів щороку зростає. У 2007 році в області вона становила 90 тисяч осіб, що складало 4,9 % від загальної чисельності населення, на 2017 р -122,6 тис. або 6,8%. [1].

Запорізька область стала першою, де почали впроваджувати пілотний проект інклюзивної освіти «Розвиток інклюзивного освітнього середовища у Запорізькій області» (з 2016 р.). Експеримент буде проводитися у три етапи з липня 2016 р. до червня 2019 р. у школах, розташованих як у Запоріжжі, так і в інших містах і селищах області. Частка Запорізької області у загальному обсязі субвенції держави на надання державної підтримки особам з особливими освітянськими потребами (у тому числі на оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів) у 2018 р. склала 9,7% (3,7%). [2]. Крім цих коштів у 2017 р. з обласного бюджету Запоріжжя на освітні потреби особливих дітей було виділено майже 6,5 млн. грн., у 2018 р. – близько 5 млн. грн. У порівнянні з 2016–2017 н.р. у 2017/2018 н.р. кількість закладів освіти з інклюзивною формою навчання та кількість дітей у Запорізькій області збільшилась у 2,5 рази. У 2017–2018 н.р. кількість шкіл з інклюзивною освітою збільшилася до 121 (395 учнів з особливими освітніми потребами), а кількість садочків – до 27 (95 дітей). Із 29 запланованих інклюзивно-ресурсних центрів у Запорізькій області вже прийнято 25 рішень про їх створення, а 4 вже розпочали свою роботу. Крім цього, в Запорізькому регіоні вже облаштували 53 сучасні медіатеки та закупили спеціальні сходові гусеничні підйомники. У запорізьких вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації на денній формі навчання вчиться 231 студент з інвалідністю. Протягом ряду років їм надається фінансова підтримка за рахунок коштів бюджету міста.

Питання надання соціальних послуг людям з інвалідністю постійно знаходяться в центрі уваги Запорізької обласної служби зайнятості. Фахівці центрів зайнятості Запорізької області всебічно допомагають вирішити питання працевлаштування цієї категорії населення. Для них проводяться ярмарки та міні – ярмарки вакансій, семінари та зустрічі з роботодавцями, презентації професій та курсів навчання, «Дні відкритих дверей для громадян з інвалідністю». Особам з особливими потребами надаються індивідуальні консультації, спрямовані на підвищення поінформованості щодо їхнього соціального захисту та впевненості у власних силах. Усі ці заходи сприяють підвищенню конкурентоспроможності, адаптації інвалідів до умов ринку праці та професійної інтеграції у суспільство. У 2017-2018 роках 42 особи цієї категорії громадян, закінчили навчання за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів за спеціальностями: правознавство, економіка, філологія, мова та література, інженерія програмного забезпечення, економічна кібернетика. З них звернулися за сприянням у працевлаштуванні 16. Загальними зусиллями, з початку року за направленням служби зайнятості працевлаштовані 11 осіб з інвалідністю, які навчалися.

А взагалі, протягом січня – серпня 2018р. на обліку в центрі зайнятості області Запорізької області перебували 2034 особи, які мають інвалідність. З початку року за направленням центру зайнятості були працевлаштовані 462 людини з інвалідністю, з них 427 мали статус безробітного. Допомогу по безробіттю отримували 1638 осіб з інвалідністю. Протягом цього періоду в базі даних служби зайнятості налічувалось 679 вакансій для інвалідів, на сьогодні їх кількість складає 158 одиниць. У загальному одним із пріоритетних завдань діяльності Запорізького обласного відділення Фонду є робота по створенню робочих місць для інвалідів. Вона має декілька напрямків:

- по-перше, фінансова підтримка технічного переобладнання підприємств, створених громадськими організаціями інвалідів. Таку допомогу отримали підприємство «Неон» (УТОГ), де працюють 166 інвалідів, підприємство «Нова-Прес» (УТОС), а також «Злагода» та «Етно-Арт студія «Людмила» (ВОІ СОІУ), які спеціалізуються на виготовленні трансформаторів, пошитті трикотажу, поліграфічних послугах тощо.

- по-друге, надання фінансової допомоги центрам професійної реабілітації інвалідів, яких у Запорізькій області - 6. Вони здійснюють підготовку тих спеціалістів за професіями, які актуальні на ринку праці, тому роботу знаходять від 50 до 90 відсотків випускників.

- по-третє, фінансування витрат на навчання інвалідів. На сьогодні за рахунок коштів Фонду навчаються 132 студенти-інваліди в 17 вищих навчальних закладах України.

З метою вдосконалення взаємодії та координації роботи між Запорізьким обласним центром зайнятості, Головним управлінням праці та соціального захисту населення Запорізької обласної держадміністрації, Запорізьким обласним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів та Запорізьким обласним центром професійної реабілітації інвалідів укладена Угода про співробітництво щодо сприяння розвитку професійної реабілітації та зайнятості інвалідів. За підсумками заслуховування представників підприємств та вивчення документації комісія ухвалила рішення рекомендувати голові облдержадміністрації надати дозвіл на право користування пільгами з оподаткування цим п'яти підприємствам на рік – з 01.04.2018 до 01.04.2019 року.

На базі міських і районних центрів зайнятості створено банк даних осіб з інвалідністю, які бажають працювати, та банк даних вільних робочих місць, на які можуть бути працевлаштовані інваліди.

Список використаної літератури:

1. Розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2018 році. *Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 88*. 2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2018-%D0%BF>.

2. Розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2018 році. *Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 88*. 2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2018-%D0%BF>.